

طرح شاخص مدیران خرید بهمن ۱۴۰۲

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل ۴۴

۵۶/۹۵

شامخ صنعت - دوره شصت و پنجم

- ✓ شاخص مدیران خرید صنعت در بهمن ماه با ثبت عدد ۵۶/۹۵، بالاترین مقدار نه ماه اخیر از خرداد ماه را به ثبت رسانده‌است. در بهمن ماه همه مؤلفه‌های اصلی بیشتر از مقدار ۵۰ گزارش شده‌اند. با این وجود باید توجه داشت که بخش مهمی از رشد شاخص در این ماه مربوط به اثر فصلی یا تقویمی ماه بهمن است.
- ✓ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در بهمن (۶۱/۲۵) بیشترین مقدار نه ماه اخیر از خرداد ماه را به ثبت رسانده‌است. این افزایش تقاضا، افزایش شاخص میزان تولید بخش صنعت (۵۷/۰۷) را به دنبال داشته به طوری که تولید هم بیشترین مقدار نه ماهه از خرداد ماه را ثبت کرده‌است.
- ✓ شاخص موجودی محصول نهایی در انبار (۵۰/۲۴) کمترین میزان ده ماهه را داشته‌است.
- ✓ شاخص قیمت خرید مواد اولیه (۷۴/۵۳) بیشترین نرخ در نه ماه گذشته از خرداد ماه را به ثبت رسانده‌است.
- ✓ شاخص قیمت فروش محصولات (۵۵/۰۷) به بیشترین مقدار نه ماه اخیر از خرداد ماه رسید.
- ✓ شاخص میزان فروش محصولات (۵۹/۹۴) در مقایسه با ماه قبل افزایش و بهبود داشته و برای دومین ماه پیاپی افزایشی شده‌است.

۵۵/۰۵

شامخ کل اقتصاد - دوره پنجاه و سوم

- ✓ شاخص مدیران خرید برای کل اقتصاد در بهمن ماه مقدار ۵۵/۰۵ محاسبه شده‌است و پس از سه ماه در محدوده خنثی و رکودی، شاخص برای اولین بار افزایش داشته و به بالاترین مقدار نه ماهه اخیر از خرداد ماه رسیده‌است.
- ✓ شاخص میزان فعالیت‌های کسب‌وکار در بهمن ماه (۵۷/۰۶) ثبت شده و پس از دو ماه رکود پیاپی و کاهش، بیشترین مقدار چهارماهه از آبان ماه را ثبت کرده‌است.
- ✓ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در بهمن ماه (۵۸/۱۸) بیشترین میزان خود را در سری زمانی ۵۳ دوره ثبت کرده‌است.
- ✓ شاخص قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۶۸/۸۰) بیشترین مقدار چهار ماه گذشته را به ثبت رسانده‌است.
- ✓ شاخص موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای در حال تکمیل ۴۹/۷۸ در مقایسه با ماه قبل کاهش داشته‌است.
- ✓ شاخص میزان صادرات کالا و خدمات (۴۹/۳۶) هشتمین کاهش متوالی صادرات از تیرماه را نشان می‌دهد.

روند شامخ کل اقتصاد و همچنین شامخ صنعت در ماه بهمن بیانگر بهبود وضعیت اقتصاد نسبت به ماه قبل است. لازم است توجه شود که بخشی از رشد شامخ کل اقتصاد و بخشی قابل توجهی از رشد شامخ بخش صنعت در ماه بهمن، مربوط به اثر تقویمی این ماه است. به عبارت دیگر، به صورت تاریخی، در ماه‌های بهمن به دلیل افزایش تقاضا در پایان سال، حجم فعالیت در اقتصاد، در مقایسه با ماه دی، افزایش می‌یابد. با این وجود، حتی با حذف اثر تقویمی نیز وضعیت کل اقتصاد و بخش صنعت در بهمن ۱۴۰۲ نسبت به ماه دی این سال بهبود نسبی داشته‌است. علیرغم این روند مثبت، یافته‌های این گزارش حاکی از آن است که نوسان نرخ ارز، هزینه تأمین مواد اولیه را بالا برده و بخش تولید در زنجیره تأمین خود با مشکل مواجه شده‌است. همچنین در برخی از شرکت‌ها به منظور کنترل هزینه‌های بالای نهاده‌های تولید با توجه به نوسان نرخ ارز و نزدیکی به ماه رمضان، استخدام نیروی کار کاهش داشته‌است و انتظارات بهبود در فعالیت‌های اقتصادی در اسفند ماه در میان کسب‌وکارها تضعیف شده‌است.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

شاخص PMI بخش صنعت جهان، که توسط J.P.Morgan و S&P Global و با همکاری ISM و IFPSM تهیه شده است، در فوریه به ۵۰/۳ رسیده که از مقدار ۵۰/۰ در ژانویه بیشتر بوده که برای اولین بار در ۱۸ ماه گذشته (از آگوست ۲۰۲۲) بالاتر از مرز خنثی ۵۰/۰ ثبت شده است. ۳ شاخص میزان سفارشات جدید، مقدار تولید و موجودی مواد خریداری شده از پنج شاخص اصلی PMI رشد داشته‌اند. شاخص میزان سفارشات جدید نیز برای اولین بار در ۲۰ ماه گذشته به مقدار بیشتر از ۵۰ رسیده است. تولید در چین، ایالات متحده، هند و برزیل افزایش و در منطقه یورو، ژاپن و بریتانیا، کاهش داشته است.

آخرین نظرسنجی گردآوری شده، نشان می‌دهد که شاخص مدیران خرید برای کل اقتصاد در بهمن ماه مقدار ۵۵/۰۵ محاسبه شده است و پس از سه ماه در محدوده خنثی و رکودی، شاخص برای اولین بار افزایش داشته و به بالاترین مقدار نه ماهه اخیر از خرداد ماه ثبت شده است. با این حال، با توجه به نوسان نرخ ارز و نزدیکی به ماه رمضان، تداوم این بهبود در اسفند ماه در میان کسب‌وکارها ضعیف شده است، به طوری که شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی در بهمن ماه در میان مؤلفه‌های اصلی کمتر از ۵۰ ثبت شده است.

شاخص میزان فعالیت‌های کسب‌وکار در بهمن ماه (۵۷/۰۶) ثبت شده و پس از دو ماه رکود پیاپی و کاهش، بیشترین مقدار چهارماهه از آبان ماه را ثبت کرده است. به دلیل نزدیک شدن به پایان سال و افزایش در تقاضای مشتریان به خصوص در برخی از فعالیت‌ها، شاخص در بهمن ماه بهبود داشته است.

شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در بهمن ماه (۵۸/۱۸) بیشترین میزان خود را در سری زمانی ۵۳ دوره ثبت کرده است. دلیل اصلی افزایش شاخص، سطح پایین تقاضای ماه‌های گذشته بوده که با نزدیک شدن به پایان سال، اکثر کسب و کارها با تقاضای بیشتری از سوی مشتریان روبرو بوده‌اند در نتیجه شتاب افزایش در شاخص با سرعت بیشتری همراه بوده است.

شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (۴۹/۲۷) برای دومین ماه پیاپی کاهش یافته است، تقاضای ضعیف طی چند ماه پیاپی و روند افزایش قیمت مواد اولیه و نهاده‌های تولید از یک سو و تورم و فشارهای مداوم هزینه‌های زندگی از سوی دیگر، کاهش سطح استخدام نیروی کار را هم در طرف تقاضا و هم طرف عرضه نیروی کار به همراه داشته است.

قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۶۸/۸۰) بیشترین مقدار چهار ماه گذشته را به ثبت رسانده است. با نوسان نرخ ارز کسب و کارها در زنجیره تأمین با فشارهای تورمی روبرو شده‌اند، با این حال از آنجا که بخشی از مواد اولیه عرضه شده در بازار در قیمت‌های قبلی خریداری شده بود، به نظر می‌رسد اثرات تورمی نرخ ارز در صورت افزایش نرخ آن، طی ماه‌های آتی، افزایش یابد.

شاخص میزان صادرات کالا و خدمات (۴۹/۳۶) هشتمین کاهش متوالی صادرات از تیرماه را نشان می‌دهد. البته در مقایسه با ماه قبل شرکت‌ها شدت کاهش کندتری را به ثبت رسانده‌اند.

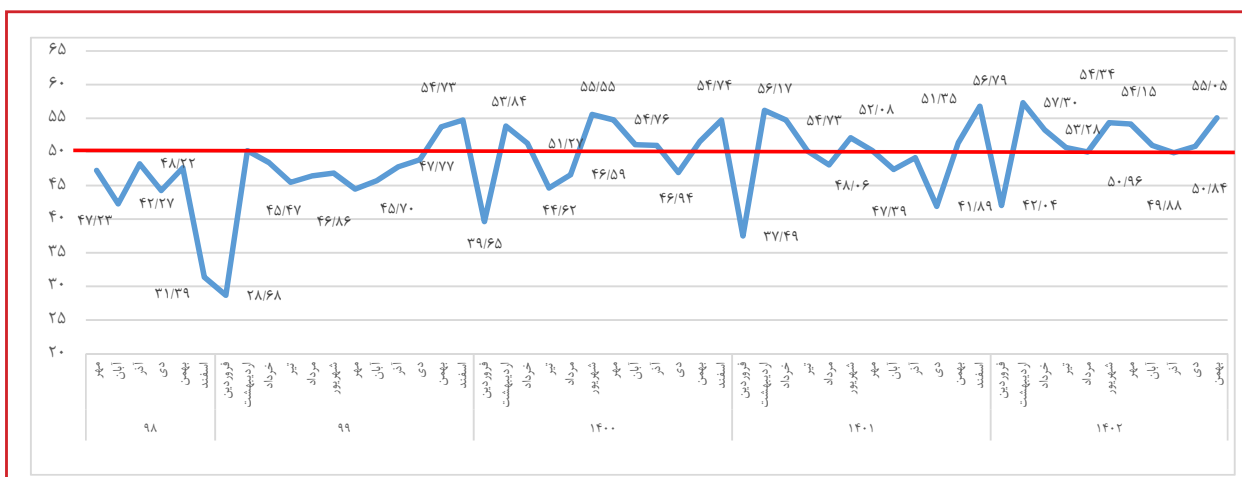
شاخص میزان فروش کالاها یا خدمات (۵۸/۷۲) بعد از سه ماه کاهش پیاپی در بهمن ماه افزایش داشته و به بیشترین مقدار نه ماه اخیر رسیده است. به دلیل افزایش تقاضای داخلی در پایان سال، فروش داخلی به ویژه در بخش صنعت و خدمات و کشاورزی افزایش داشته است.

شاخص انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت‌های اقتصادی در ماه آینده (۵۶/۵۹) به پایین‌ترین حد سه ماه گذشته رسیده است، کسب و کارها به دلیل نگرانی‌های ناشی از نوسان نرخ ارز و تأثیر آن بر اختلال در زنجیره تأمین نهاده‌ها و شروع ماه رمضان، برخلاف روند سال‌های گذشته که انتظارات خوشبینانه‌تری برای اسفندماه وجود داشته است، پیش‌بینی نسبتاً ضعیف‌تری برای ماه پایانی سال ۱۴۰۲ برای افزایش فعالیت کسب‌وکار خود داشته‌اند.

جدول ۱: شاخص کل اقتصاد - شاخص مدیران خرید (PMI) بهمن ۱۴۰۲

بهمن ۱۴۰۲	دی ۱۴۰۲	آذر ۱۴۰۲	شاخص
۵۵/۰۵	۵۰/۸۴	۴۹/۸۸	شاخص کل اقتصاد
۵۷/۰۶	۴۹/۵۰	۴۸/۸۳	میزان فعالیت‌های کسب و کار
۵۸/۱۸	۵۱/۷۱	۴۷/۰۶	میزان سفارشات جدید مشتریان
۵۵/۱۰	۵۴/۲۸	۵۷/۰۵	سرعت انجام و تحویل سفارش
۵۲/۱۲	۴۹/۸۵	۴۸/۶۴	موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده
۴۹/۲۷	۴۹/۱۲	۵۰/۶۵	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی
۶۸/۸۰	۶۸/۷۵	۶۷/۴۵	قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده
۴۹/۷۸	۵۰/۰۳	۴۹/۵۴	موجودی محصول در انبار یا کارهای در حال تکمیل
۴۹/۳۶	۴۷/۷۷	۴۳/۹۱	میزان صادرات کالا یا خدمات
۵۴/۸۹	۵۳/۴۰	۶۰/۰۶	قیمت محصولات تولیدشده یا خدمات ارائه شده
۵۵/۱۳	۶۰/۸۴	۶۰/۱۴	مصرف حامل‌های انرژی
۵۸/۷۲	۴۸/۲۳	۴۸/۵۰	میزان فروش کالاها یا خدمات
۵۶/۵۹	۶۳/۹۴	۵۸/۲۳	انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده

نمودار ۱: مقایسه شاخص کل اقتصاد

شاخص مدیران خرید در بخش صنعت

بر اساس یافته‌های به‌دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت، شاخص مدیران خرید صنعت در بهمن ماه با ثبت عدد ۵۶/۹۵، بالاترین مقدار نه ماه اخیر از خرداد ماه را به ثبت رسانده‌است. در بهمن ماه همه مؤلفه‌های اصلی بیشتر از ۵۰ گزارش شده‌اند و در میان فعالیت‌های بخش صنعت نیز همانند ماه قبل شاخص صنعت پوشاک و چرم کاهشی بوده و کمترین میزان شامخ کل را در میان سایر فعالیت‌ها داشته‌است. مطابق روال هر سال به دلیل نزدیک شدن به پایان سال، تقاضا بهبود داشته و شاخص میزان سفارشات مشتریان در بهمن (۶۱/۲۵) بیشترین مقدار نه ماه اخیر از خرداد را به ثبت رسانده‌است که این افزایش تقاضا، افزایش میزان تولید بخش صنعت (۵۷/۰۷) را به دنبال داشته به طوری که تولید هم بیشترین مقدار نه ماهه از خرداد ماه را ثبت کرده‌است.

شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (۵۰/۴۸) اگرچه بعد از دو ماه کاهش متوالی نسبت به ماه قبل بهتر شده اما در اکثر فعالیت‌ها کاهشی یا در محدوده مقدار ۵۰ قرار دارد. این در حالیست که علی‌رغم بهبود تقاضا در بهمن ماه، میزان استخدام همچنان مانند ماه قبل است. به نظر می‌رسد با توجه به افزایش نرخ ارز، امکان تأمین مواد اولیه برای برخی از شرکت‌ها دشوار باشد و همچنین تقاضای ضعیف طی چند ماه متوالی، کاهش تولید را نیز به دنبال داشته، شرکت‌ها برای کنترل هزینه‌های تولید از میزان نیروی کار خود کاسته‌اند و از طرفی تورم و مشکلات معیشتی باعث عدم تمایل به اشتغال نیروی کار شده‌است.

در بهمن ماه اگرچه افزایش نرخ ارز، زنجیره تأمین مواد اولیه را تحت تأثیر قرار داده و همچنان تولیدکنندگان در تأمین مواد اولیه مورد نیاز خود با مشکل روبرو هستند، اما شاخص موجودی مواد اولیه خریداری شده (۵۲/۰۹) برای اولین بار پس از هشت ماه کاهش، بیشتر از مقدار ۵۰ قرار گرفته‌است، در عین حال علی‌رغم افزایش شاخص، موجودی در بیش از نیمی از فعالیت‌ها کمتر یا در محدوده ۵۰ قرار دارد.

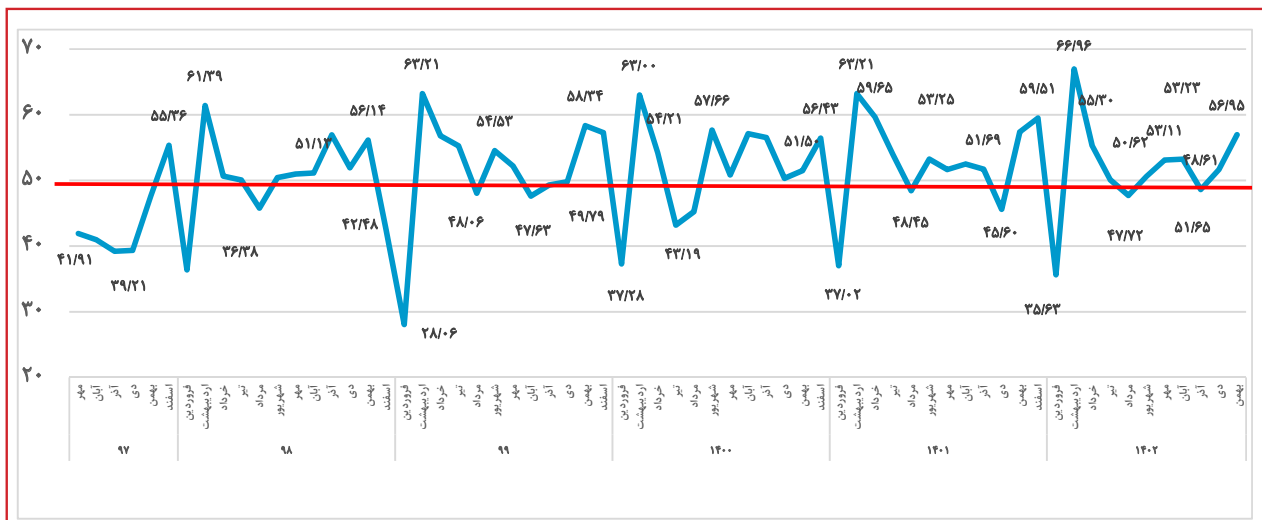
شاخص موجودی محصول نهایی در انبار (۵۰/۲۴) کمترین میزان ده ماهه را داشته‌است. در بهمن ماه میزان سفارشات جدید مشتریان بیشتر از میزان تولید بوده، و تولیدکنندگان برای جبران افزایش تقاضا و سفارشات از موجودی انبار خود کاسته‌اند.

شاخص میزان صادرات کالا (۵۱/۲۴) بعد از هفت ماه کاهش متوالی، در بهمن ماه به میزان جزئی افزایش داشت اما همچنان سیاست‌های مربوط به الزام رفع تعهد ارزی بانک مرکزی و عدم حمایت از صادرات باعث شده تا توان صادراتی بسیاری از صنایع در سطوح پایین قرار داشته‌باشد و همچنان در بسیاری از فعالیت‌ها صادرات به صرفه نباشد.

با افزایش نرخ ارز، شاخص قیمت خرید مواد اولیه (۷۴/۵۳) بیشترین نرخ در نه ماه گذشته از خرداد ماه را به ثبت رسانده‌است. بار دیگر فشارهای تورمی و افزایش قیمت نهاده‌ها، فشار هزینه را در سمت عرضه تحمیل کرده‌است. در چنین شرایطی برای جبران هزینه‌های تولید، تورم قیمت فروش نیز شتاب گرفت و به این ترتیب شاخص قیمت فروش محصولات (۵۵/۰۷) به بیشترین مقدار نه ماه اخیر از خرداد ماه رسید.

در بهمن ماه شاخص میزان فروش محصولات (۵۹/۹۴) شرکت‌های صنعتی در مقایسه با ماه قبل افزایش و بهبود داشته و شاخص برای دومین ماه پیاپی افزایشی شده‌است. البته همچنان برخی از فعالیت‌های صنعتی مانند صنایع فرآورده‌های نفت و گاز با کاهش در فروش روبرو بوده‌اند. این افزایش ناشی از افزایش سفارشات داخلی و افزایش جزئی در فروش صادراتی بوده‌است.

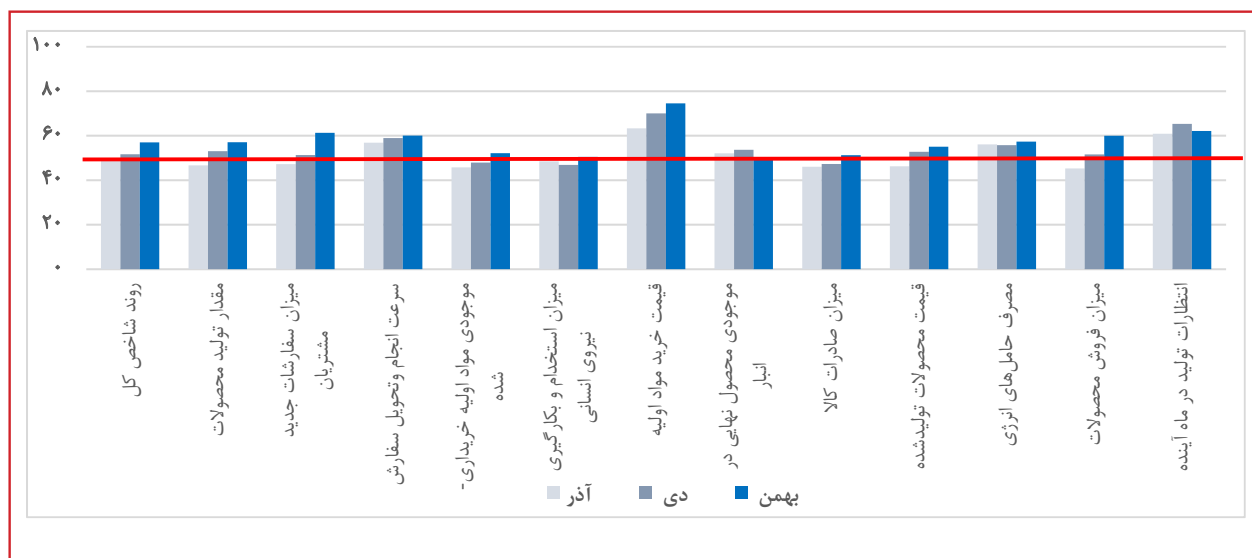
نمودار ۲: مقایسه روند شامخ بخش صنعت

جدول ۲: شاخص صنعت - شاخص مدیران خرید (PMI) بهمن ۱۴۰۲

شاخص			شاخص کل صنعت
بهمن ۱۴۰۲	دی ۱۴۰۲	آذر ۱۴۰۲	
۵۶/۹۵	۵۱/۶۵	۴۸/۶۱	شاخص کل صنعت
۵۷/۰۷	۵۳/۰۲	۴۶/۶۶	مقدار تولید محصولات
۶۱/۲۵	۵۱/۲۷	۴۷/۲۳	میزان سفارشات جدید مشتریان
۶۰/۰۰	۵۸/۹۳	۵۶/۸۱	سرعت انجام و تحویل سفارش
۵۲/۰۹	۴۷/۹۲	۴۵/۷۳	موجودی مواد اولیه خریداری شده
۵۰/۴۸	۴۶/۸۹	۴۸/۴۲	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی
۷۴/۵۳	۷۰/۰۱	۶۳/۳۱	قیمت خرید مواد اولیه
۵۰/۲۴	۵۳/۶۷	۵۲/۰۳	موجودی محصول نهایی در انبار
۵۱/۲۴	۴۷/۲۸	۴۶/۰۳	میزان صادرات کالا
۵۵/۰۷	۵۲/۷۶	۴۶/۲۳	قیمت محصولات تولید شده
۵۷/۳۵	۵۵/۷۱	۵۶/۰۷	مصرف حامل‌های انرژی
۵۹/۹۴	۵۱/۵۵	۴۵/۲۷	میزان فروش محصولات
۶۲/۱۴	۶۵/۳۰	۶۰/۸۴	انتظارات تولید در ماه آینده

نمودار ۳: مقایسه شاخص‌های بخش صنعت در سه ماه منتهی به بهمن ۱۴۰۲

جدول ۳: وضعیت شاخص‌های صنایع منتخب از نگاه طرح شاخص مدیران خرید بهمن ۱۴۰۲

شاخص	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع فرآورده‌های نفت و گاز	صنایع نساجی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	صنایع غذایی	صنایع شیمیایی	چوب، کاغذ و میلمان	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	پوشاک و جرم	سایر صنایع
شامخ گروه	۵۷/۳	۵۱/۰	۶۷/۹	۵۹/۰	۵۳/۴	۵۱/۴	۵۷/۲	۵۸/۱	۷۰/۳	۵۴/۱	۴۸/۰	۶۱/۰
مقدار تولید محصولات	۵۳/۸	۵۶/۷	۷۸/۶	۵۲/۲	۵۰/۰	۴۸/۹	۵۴/۴	۶۰/۲	۷۷/۸	۵۸/۳	۴۵/۰	۸۰/۰
میزان سفارشات جدید	۶۹/۲	۴۳/۳	۷۱/۴	۶۹/۶	۶۰/۷	۵۲/۱	۶۳/۲	۵۸/۲	۸۳/۳	۵۸/۳	۵۰/۰	۵۰/۰
سرعت انجام و تحویل سفارش	۶۱/۵	۵۶/۷	۷۸/۶	۵۴/۳	۶۰/۷	۵۵/۳	۶۰/۳	۶۵/۳	۶۱/۱	۵۶/۳	۵۵/۰	۶۰/۰
موجودی مواد اولیه	۴۶/۲	۵۳/۳	۵۰/۰	۵۲/۲	۵۰/۰	۵۴/۳	۵۰/۰	۵۰/۰	۶۶/۷	۴۷/۹	۴۵/۰	۵۰/۰
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۴۶/۲	۵۰/۰	۵۰/۰	۵۸/۷	۴۲/۹	۴۸/۹	۵۲/۹	۵۴/۱	۵۰/۰	۴۳/۸	۴۵/۰	۶۰/۰
قیمت خرید مواد اولیه	۷۳/۱	۷۰/۰	۶۴/۳	۷۶/۱	۷۵/۰	۸۰/۹	۶۹/۱	۷۷/۶	۷۷/۸	۶۸/۸	۷۵/۰	۶۰/۰
موجودی محصول (انبار)	۵۳/۸	۵۳/۳	۵۷/۱	۴۵/۷	۵۰/۰	۵۱/۱	۴۸/۵	۵۰/۰	۴۴/۴	۴۷/۹	۶۰/۰	۷۰/۰
میزان صادرات کالا	۶۵/۴	۴۳/۳	۵۷/۱	۵۲/۲	۵۰/۰	۵۳/۲	۵۰/۰	۵۱/۰	۴۴/۴	۵۴/۲	۴۰/۰	۵۰/۰
قیمت محصولات تولیدشده	۵۷/۷	۴۶/۷	۵۷/۱	۶۰/۹	۵۰/۰	۶۴/۹	۴۷/۱	۵۴/۱	۵۰/۰	۵۴/۲	۶۰/۰	۵۰/۰
مصرف حامل‌های انرژی	۶۹/۲	۵۰/۰	۵۷/۱	۵۸/۷	۵۰/۰	۵۰/۰	۵۴/۴	۶۳/۳	۷۲/۲	۶۰/۴	۶۰/۰	۶۰/۰
میزان فروش محصولات	۷۳/۱	۴۰/۰	۷۸/۶	۶۵/۲	۶۰/۷	۵۰/۰	۵۵/۹	۵۹/۲	۸۳/۳	۵۸/۳	۵۰/۰	۶۰/۰
انتظارات تولید در ماه آینده	۷۳/۱	۵۶/۷	۵۰/۰	۷۱/۷	۷۱/۴	۴۷/۹	۷۵/۰	۵۷/۱	۶۶/۷	۶۰/۴	۵۵/۰	۶۰/۰

مشکلات اصلی از دید برخی از فعالان اقتصادی در بهمن ماه ۱۴۰۲:

- به دلیل بالا رفتن نرخ ارز، تأمین مواد اولیه برای تولیدکنندگان بسیار دشوار شده است و در نتیجه با توجه به تقاضای ضعیف مشتریان امکان کار و ادامه تولید برای برخی وجود ندارد، از سوی دیگر نگرانی شرکت‌ها از افزایش مالیات‌ها و بالا رفتن هزینه‌های تولید، برخی از شرکت‌ها ناچار به تعدیل نیروی انسانی کرده‌است و از طرفی نیروی کار هم به دلیل عدم تناسب دستمزها و هزینه‌ها تمایلی به ماندن ندارند.
- افزایش نرخ ارز در بالا رفتن قیمت مواد اولیه تأثیرگذار بوده‌است و در بسیاری از موارد به دلیل افزایش نرخ ارز، خرید و فروش مواد اولیه انجام نمی‌شود.
- با توجه به افزایش نرخ ارز، برخی از فعالان اقتصادی پیش‌بینی می‌کنند شرایط در اسفند و فروردین به سمت بدتر شدن و عمیق‌تر شدن رکود می‌رود.
- با توجه به کمبود نقدینگی در بازار، بسیاری از تولیدکنندگان درخواست ارائه تسهیلات بانکی برای ادامه فعالیت دارند که متأسفانه تخصیص تسهیلات انجام نمی‌شود.
- قطعی گاز، برخی از صنایع را تعطیل کرده و برخی دیگر ناچار به استفاده از سوخت‌های دیگری شده‌اند. (صنایع کانی غیرفلزی صنایع فلزی)
- با افزایش میزان رفع تعهد ارزی، مشکلات شرکت‌هایی که صادرات دارند بیشتر از قبل خواهد شد که در نهایت باعث کاهش میزان صادرات می‌شود. (نفت، گاز و پالایشگاهی)

معرفی طرح شامخ (شاخص مدیران خرید)

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شاخص اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. ویژگی‌های این شاخص عبارتند از:

- ✓ داده‌های شامخ به صورت ماهانه در روزهای ابتدایی ماه و پیش از انتشار داده‌های رسمی منتشر می‌شود.
- ✓ شامخ، امکان مقایسه مستقیم بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از طریق تولید داده‌های استاندارد شده را فراهم می‌سازد.
- ✓ داده‌ها در شامخ بر اساس مستندات واقعی کسب‌وکارها و نه بر اساس نظرات شخصی و حدس مدیران جمع‌آوری می‌شوند.
- ✓ به‌صورت مستمر و دقیق توسط بازارهای مالی، بانک‌های مرکزی، مراکز تصمیم‌گیری اقتصادی و رسانه‌ها در جهان پیگیری می‌شود.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۵/۰ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هر یک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد ۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است. بر این اساس، چنانچه عدد محاسبه‌شده زیر ۵۰ باشد، اما از عدد محاسبه‌شده ماه قبل بیشتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بدتر شدن وضعیت، کاهش یافته است. در مقابل، چنانچه عدد محاسبه‌شده بالای ۵۰ باشد اما از عدد ماه قبل کمتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بهبود وضعیت در مقایسه با ماه قبل، کاهش یافته است.

برای طراحی پرسشنامه و وزن‌دهی به ۵ پرسش اصلی در محاسبه عدد شامخ در اتاق ایران، از رویکردهای بین‌المللی با کمی تعدیل به صورت زیر استفاده شده است:

۱. مقدار تولید محصولات (پرسش اصلی با ضریب ۰/۲۵)
۲. میزان سفارشات جدید (پرسش اصلی با ضریب ۰/۳۰)
۳. سرعت انجام و تحویل سفارش (پرسش اصلی با ضریب ۰/۱۵)
۴. موجودی مواد اولیه (پرسش اصلی با ضریب ۰/۱۰)
۵. میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (پرسش اصلی با ضریب ۰/۲۰)
۶. قیمت خرید مواد اولیه
۷. موجودی محصول نهایی در انبار
۸. میزان صادرات کالا
۹. قیمت محصولات تولیدشده
۱۰. مصرف حامل‌های انرژی
۱۱. میزان فروش محصولات
۱۲. انتظارات تولید در ماه آینده

شامخ در برخی از کشورها در فوریه ۲۰۲۴

شامخ کل

شامخ صنعت

